

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum III. Ad audientiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

iterum hæc verba Panormit. *L. c.* ex communi aliorum intelligit) decimas solvant: quia tamen hoc privilegium, in quantum contra Ecclesiam, cui de jure communi solvi debeant decimæ, communiter odiosum esse censetur, hinc extendendum non est ad alia, v. g. leprosis propria prædia, neque ad hospitalia commune leprosis, & alijs infirmis, cum verba odiosa talis privilegij strictè sint interpretanda.

CAPITULUM III.

Ad audientiam.

PARAPHRASIS.

Intellexerat Alexander III. Pontifex, quòd in Archidiocesi Eboracensi villa quædam, tantùm distaret ab Ecclesia parochiali, ut hyemali tempore, sine magna difficultate parochiani, ad Ecclesiam parochialem accedere non possint, neque congruo tempore divinis officijs interesse: horum proinde subditorum comotus incommodis, villæ illius dominus, & animarum illarum bono consulturus, petit à Pontifice, liceret sibi in illa villa Ecclesiam ædificare, quam dotaturus esset, & in ea presbyterum constituere, qui villæ illius incois divina administraret, cum etiam ob abundantes redditus parochialis Ecclesiæ, ex villæ hujus obventionibus ademptis, magnum præjudicium, aut damnum passura non esset majoris Ecclesiæ illius Rector. Huic proinde piæ petitioni, ut deferat Pontifex, mandat D'æcesano Eboracensi, non tantùm, ut exstruendæ Ecclesiæ facultatem tribuat, si tamen veritate nitantur preces; sed ut in ea Sacerdotem instituat, ad præsentationem Rectoris majoris Ecclesiæ cum consensu patroni, ad suam sustentationem, obventiones illius villæ percepturû, sublato appellationis obstaculo; ita tamen, ut competens honor Ecclesiæ matri servetur, & si voluerit, impedire matri Ecclesiæ Rector,

aut presbyterum idoneum præsentare distulerit, Archiepiscopus nihilominus opus illud fieri curet, & presbyterum instituat.

SUMMARIUM.

1. Si justa & legitima causa necessitatis exigat, potest intra limites parochialis antiquæ Ecclesiæ, nova ædificari etiam cum aliquo antiquæ præjudicio.
2. Sola tamen parochianorum multitudo non est sufficiens causa nova parochiæ ædificandæ.
3. Sna tamen servari debet reverentia & honor competens matri Ecclesiæ.
4. Rector habet jus præsentandi parochum in nova Ecclesiæ si ex ejus redditibus dos nova Ecclesiæ constituta fuit.

Notandum primò. Non posse quidem ordinariè intra limites alicujus parochiæ, novam parochialem Ecclesiam, cum præjudicio illius ædificari, *cap. 43. & cap. 44. caus. 16. q. 1.* posse tamen nonnunquam id fieri, si justa & legitima necessitatis causa hoc exigat (quòd scilicet magna sit difficultas, ob distantiam aut viarum incommoda ad parochialem Ecclesiam antiquam accedendi, pro percipiendis Sacramentis, & divinis audiendis, *ex h. cap. & Sess. 21. Trid. Concilij cap. 4. de reform.* patet, ita ut novæ Ecclesiæ presbytero ex redditibus antiquæ Ecclesiæ, si alia dos non adsit, & redditus antiquæ Ecclesiæ ita abundant, ut pro utriusque presbyteri congrua sustentatione sufficiant, portio sua assignetur, ex arbitrio Episcopi, etiam ut Sedis Apostolicæ delegati, quidquid contradicat, aut repugnet antiquæ Ecclesiæ Rector.

Notandum secundò. Justam & legitimam causam novæ parochiæ intra fines alterius erigendæ, non esse solam magnam parochianorum multitudinem, quibus ad divina præstanda, unus presbyter parochus sufficere non potest (quo in casu *Trident. c. 1.* vult, ut Episcopi cogant eos, ad quos

Xxx

cura

cura animarum pertinet, tot sibi sacerdotes adungere, quot ad divina ministeria administranda necessarii erunt) sed eam præcipuè, tam in *b. cap.* quàm relato *Trident.* loco assignari, quòd sine magna difficultate, & incommodo, ob locorum v. g. distantiam, vel ob viarum incommoda, ad matricem, sive antiquam parochialem Ecclesiam parochiani accedere non possint, ut congruo tempore divinis officijs intersint: quanta autem ea distantia esse debeat, & quæ incommoda, ut novæ tali Ecclesiæ ædificandæ locus detur, iudicis (Episcopi scilicet) arbitrio relinquitur: prout ejus etiam arbitrio relinquitur, quanta multitudo, & necessitas esse debeat illius communis, cui nova Ecclesia conceditur: quamvis enim ex *cap. unico caus. 10. q. 3. & ex Glossa ibidem v. mancipia.* decem parochiani videantur sufficere ad novam parochialem Ecclesiam constituendam, rectius tamen de hac re iudicabit Episcopus, cujus est suprema animarum suæ diocesis cura.

3 Notandum tertio, Velle tamen Pontificem, ut competens honor matri Ecclesiæ servetur, & jus præsentandi novæ Ecclesiæ presbyterum ad Rectorem antiquæ Ecclesiæ parochialis pertineat, si ex redditibus illius Ecclesiæ, novæ Ecclesiæ presbyteros, sive sustentatio fuit constituta, ita ut in tali casu dotata ab antiqua novæ Ecclesiæ patronus sit non tantum, qui fundum pro Ecclesiæ ædificanda concessit, & cujus sumptibus Ecclesia nova ædificata fuit, sed etiam Rector antiquæ Ecclesiæ, ex cujus redditibus dos novæ Ecclesiæ constituta est, ut monet Glossa in *b. cap. v. Rectoris.* Et quamvis eadem Glossa putet *v. honor*, ut competens honor antiquæ Ecclesiæ servetur, prout *cap. h. exigit*, aliquid annuatim (censum v. g. aliquem moderatum ad arbitrium Episcopi) in signum subjectionis à nova Ecclesia antiquæ solvendum, rectius tamen alij iudicant, nullo jure hoc probari posse, sed potiùs honorem hunc antiquæ Ecclesiæ servandum in eo consistere, quòd pro baptismo & sepultura major Ecclesia

adiri debeat; quòd teneatur novæ Ecclesiæ parochus ad Capitulum Ecclesiæ matricis venire; quòd obligetur ad alia jura parochialia præstanda &c. *cap. 2. de Capit. monach. cap. 10. de præscrip.*

CAPITVLVM IV.

Dehis.

PARAPHRASIS.

Rescribit Lexoviensi Episcopo Alexandro III. Pontifex, quòd ad reparandum Ecclesiarum parochialium cogi debent illi, qui proventus talis Ecclesiæ habent, ut si opus fuerit, de bonis talis Ecclesiæ illis superfluis, conferant, ut commoda exempla cæteri imitentur. Vide de materia hujus juris *cap. 1. h. 1.*

CAPITVLVM V.

Adaudentiam.

PARAPHRASIS.

Ecclesiæ cujusdam Collegiæ secularis Canonici, postquam in Episcopum contra cujusdam Ecclesiæ alterius assumptum fuit, desideravit, & à Pontifice petiit, ut in locum secularium Canoniarum, substituere in ea Ecclesia, ex qua in Episcopum assumptus fuit, Canonicos Regulares posset, ac simul Canonicorum Regularium in Ecclesia ea instituendorum privilegia confirmarentur: obtinuit ab Urbano III. Pontifice, quòd primo loco petijt, ut Canonicos scilicet regulares in ea Ecclesia, ex qua assumptus est, in locum secularium instituere possent, tamen, ut ad hoc habeant licentiam decessari, & Clericis illius Ecclesiæ secularis, si adhuc superessent aliqui ad sustentationem necessariam provideat. Alterum verò, quòd petebatur, circa confirmationem privilegiorum novis Canonicis introducendis concedendorum, & Pontifex, concedere se de jure non